

Pravidelná shromáždění

Neděle **9.30** bohoslužby pro děti i dospělé
Rodinná neděle – každou poslední neděli v měsíci

Pondělí
1. pondělí v měsíci **19.00** večery rozhovorů s pozvaným hostem i bez hosta
2. pondělí v měsíci **19.00** schůze staršovstva
3. pondělí v měsíci **19.00** setkání střední generace – „třicátníků“

Úterý
17.00 biblická hodina
19.30 setkání mládeže (fara, 3. patro)

Středa **17.00** konfirmační příprava

Čtvrtek **15.00** setkání mladších i starších dětí (fara, 3. patro)

Návštěvní hodiny ve sborové kanceláři

Pondělí 16.00–18.00 je přítomen farář sboru

Středa 17.00–18.00 je přítomna sborová sestra

S farářem lze domluvit návštěvu i v jiný čas telefonicky na čísle **251 564 204** nebo e-mailem na adrese ivo.mares@evangnet.cz.

Alfa a Omega Vydává třikrát až čtyřikrát do roka

Farní sbor Českobratrské církve evangelické, Na Doubkové 8,
Praha 5-Smíchov, PSČ 150 00, telefon: 251 56 42 04.

Rediguje farář Ivo Mareš. Bankovní spojení: č. ú. – 123496309/ 0800 ČS Praha 5.

<http://smichov.evangelnet.cz> * e-mail: smichov@evangelnet.cz

ČÍSLO 58

BŘEZEN 2010

Alfa a Omega

Zpravodaj Farního sboru
Českobratrské církve evangelické
v Praze 5-Smíchově

*V poledne nastala tma po celé zemi až do tří hodin. Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lama sabachtani?“, to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo tu stáli: „On volá Eliáše.“ Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nabodl na tyč a dával mu pít. Ostatní však říkali: „Nech ho, ať uvidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!“ Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skončil.
(Mt 27,45–50)*

BOHEM OPUŠTĚNÝ KRISTUS

Sokrates umíral smířený. Věřil v nesmrtelnost duše a smrt pro něj byla branou k vyššímu, lepšímu bytí. Klidně, ba skoro radostně vypil pohár bolehlavu.

Rabi Akiba umíral hrdinně. Zakladatel rabínského judaismu byl Římany odsouzen k trestu smrti za účast na Bar Kochbově povstání. Z posledních sil recitoval slova vyznání: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.“ Zemřel statečně, protože věřil, že ve smrti nalezne vysvobození.

Stoicí mučedníci umírali stoicky. Říká se, že se do arény na jejich popravy chodilo dívat nezvyklé množství lidí, protože je fascinovalo, jak odevzdaně a bez emocí přijímají svou smrt. Umírali beze strachu a bez naděje.

KNIHA KNIH V KNIHOVNĚ

1.4.

Přední čeští herci a další známé osobnosti čtou velikonoční texty Starého a Nového zákona v nových překladech. Slavnostním večerem na Zelený čtvrtek vyvrcholí letošní série veřejných čtení Bible.

Vystoupí: Josef Somr, Lucie Trmíková, Otakáro Schmidt,
Petr Forman, Jaroslava Krejčířová

Hudba: Katka Šarközi (kytara, zpěv) a Klára Valentová (housle)

Režie: Marka Míková

Poráda Nadačního fondu NBK a iniciativa Celonárodní čtení Bible.

**Porad se koná ve čtvrtek
od 19 hod. ve velkém sále
Městské knihovny v Praze,
Mariánské nám. 1, Praha 1.**

Vstup volný

**Informace – tel.: 257 532 908, 257 532 013
Pokladna – tel.: 222 113 425, 222 113 377**

www.cteni.bible21.cz

Bible
ČESKÝ ROZHLAS

skip

Křesťanská mučednice Perpetua umírala důstojně. Když vcházela do arény vstříc dravým šelmám, požádala o sponku, aby si mohla sepnout vlasy. Zřejmě se jí přícila představu, že by se měla na veřejnosti ukázat s neupravenými vlasy, natož pak že by se v tak slavném okamžiku měla tvářit zachmuřené. Zemřela hrdě.

Ježíšova smrt na kříži byla jiná. V getsemanské zahrádě její přepadla hrůza a úzkost a jeho poslední zápas velmi sugestivně popisuje i list Židům: „Ježíš za dnů těla svého modlitby a ponižené prosby k tomu, kterýž ho mohl zachováti od smrti, s křikem velikým a slzami obětoval...“ (Žd 5,7)

Podle evangelistů Matouše a Marka Ježíš na kříži mocným hlasem zvolal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Nejstarší evangelia neskývají Ježíšovo zoufalství a s velikou odvahou chtějí říci, že vyvrcholením Ježíšova utrpení bylo skutečně, nejen zdánlivě opuštění od Boha. Dějiny výkladu ukazují, jak se teologové časem pokoušeli tuto syrovost evangelijního textu různými interpretacemi zmírnit a zjemnit. Ale pokusme se to vzít vážně.

Ježíš umírá opuštěn od Boha. Jediný Boží Syn umírá bez Boha, bez útechy, nesmýslně. A právě tuto největší hloubku opuštěnosti ve smrti, kterou žádný jiný člověk neokusil, považujeme my křesťané za klíčový okamžik celých lidských dějin, v němž se Bůh dává poznat naprosto nejzřetelněji. Jak tomu máme rozumět?

Máme snad věřit tomu, že si Bůh záměrně vybírá právě taková místa, kde bychom jej podle našich předpokladů čekali nejméně? Místa, která my považujeme za Bohem opuštěná? A která to jsou? Věznice? Doupatá drogových překupníků? Teroristické buňky? Oblasti, kde se valí?

A platí to i o nás samotných? Je Bůh přítomen v našich životech právě tam, kde my sami máme pocit, že jsme Bohu nejdále? Proniká Bůh i do nejtemnějších zákoutí našich duší, od kterých se zděšeně odvracíme? Před kterými utlíkame a které v sobě dusíme? Do Bohem opuštěných míst v našem nitru, jejichž existenci si netroufáme přiznat ani sami před sebou? Máme naději, že i tady platí zaslíbení nového života?

A co naše společnost? Jsou i v duši našeho národa Bohem opuštěná místa? Z kterých se jako z nezhojených ran řine rasová nesnášlivost, homofobie,

Vážené sestry a bratři, jménem našeho staršovstva vám děkuji za všechny příspěvky a dary, které jste v uplynulém roce věnovali našemu sboru a na ostatní celocírkevní sbírky. Díky vaší obětavosti jsme mohli splnit všechny povinné odvody, odeslat celocírkevní sbírky vyhlášené Synodem a zajistit i běžnou údržbu budovy.

Závěrem této zprávy vás chci ujistit, že všechny vaše příspěvky dary jsou využívány odpovědně a co nejúčelněji.

J. Fučíková

SBOROVÝ VÝLET 12. ČERVNA 2010 MLADÁ BOLESLAV A OKOLÍ

Odjezd: v 7 hodin od kostela
Vstupné: hradí si účastníci sami

Příjezd: kolem 19. hodiny
Cena: bude upřesněna

Bohoslužby u Martina ve zdi

V neděli 18. dubna budeme společně slavit bohoslužby s německy mluvícím sborem. Tentokrát budeme hosty my u nich v kostele u Martina ve zdi. Bohoslužby u Martina ve zdi začínají v 10.30 hod. Pokud by vás od účasti na společných bohoslužbách odrazovala komplikovanost cesty, zajistíme vám odvoz od našeho kostela.

Bohoslužby na Smíchově v neděli 18. dubna NEBUDOU!

ZMĚNA ÚŘEDNÍCH HODIN

Bratr farář má nově **úřední hodiny v pondělí** od 16 do 18 hodin.

Návštěvu či rozhovor lze domluvit i v jiný čas telefonicky na čísle 251 564 204 nebo e-mailem na adrese ivo.mares@evangnet.cz.

bezohlednost, pohrdání právem a spravedlností a všelijaké další potvornosti? Opravdu máme věřit, že právě tady můžeme zahlédnout Boha při díle?

Zdravý selský rozum by na všechny tyto otázky zřejmě bez váhání odpověděl: „Ne, nikde tam přece Bůh být nemůže.“

Jenomže kdyby Bůh byl jen tam, kde se máme rádi, zatímco tam, kde se dějí zvěrstva, nebyl, neplynuly by z toho velmi povážlivé důsledky? Neznamenaloby to, že my sami Boha tak trochu děláme, tak trochu vyrábíme? Když žijeme v pokoji a míru, Bůh tu je, a když dojde ke zločinu, Bůh tu není? Neznamenaloby to, že Bůh je vlastně na člověku závislý? Že je to na nás, kolik Boha ve světě bude?

A to je něco, čemu se biblická víra zoufale vzpírá! My Boha neděláme, nevnašíme do světa, Bůh není na nás závislý! Nelze tedy zůstat u toho, že Bůh někde je a někde není, podle toho, jak se člověk chová... Ale co ten Bohem opuštěný Kristus na kříži?

Události Velkého pátku vyvolávají příliš mnoho otázek na to, aby je kazatel mohl shrnout do jednoznačné odpovědi, kterou zabalí do úhledného balíčku a převáží slušivou mašlí. Poselství kříže je a zůstane skandální, pohoršlivé, šokující. Velký pátek je urážkou zdravého rozumu, ale snad právě takový být má.

Ježíšova smrt na kříži nebyla ani smířená, ani hrdinná, ani stoická, ani důstojná. Umíral opuštěn od Boha. A překvapivě... právě jeho smrt nám dává tu největší naději.

(im)

VELKOPÁTEČNÍ BOHOSLUŽBY

s vysluhováním večere Páně
budeme slavit **2. dubna v 18 hodin**

SMÍCHOVSKÝ SBOR v ROCE 2009

Výroční zpráva o životě a práci farního sboru ČCE v Praze-Smíchově

Život smíchovského sboru je pestrý a má mnoho různých podob, které nacházejí své vyjádření nejen při nedělních bohoslužbách, ale také při mnoha jiných společných setkáních, v osobních rozhovorech, při návštěvách v domácnostech i v nemocnicích – tam všude víra žije, tam všude se projevuje.

K **bohoslužbám** jsme se v loňském roce sešli 57krát. Připomeňme alespoň ty, které byly něčím vzácné a v jistém smyslu vyjimečné. Poslední neděli církevního roku jsme slavili dvojjazyčně bohoslužby společně s německý mluvicím sborem, v říjnu se v prostorách našeho chrámu konala ordinace nových duchovních ČCE a sešli jsme se také k bohoslužbám u příležitosti instalace a požehnání naší nové křtitelnice, kterou pro smíchovský sbor vytvořil sochař Ivan Jilemnický.

Liturgický řád bohoslužeb na Smíchově má již mnoho let stálou podobu. Večere Páně je vysluhována od Velikého pátku každou neděli až do neděle svatodušní a od první neděle adventní až do Nového roku; v ostatní době jednou měsíčně. V loňském roce jsme večeri Páně slavili 17krát. Křtem jsme sloužili 5krát. Průměrná účast při sluzbách Božích se již delší dobu pohybuje kolem 50. Co se však mění, je generační skladba účastníků. Stále častěji mezi sebou vidáme nové tváře, mladá tvář, rodiny s malými dětmi a jsme za to vděční. Chceme být sborem otevřeným, který nabízí prostor pro smysplupný život i prohlubování křesťanské víry každému, kdo o to stojí. A jsme proto rádi, že se na životě sboru aktivně podílí nejen jeho dlouholetí a noví členové, ale také nemalý počet hostů, kteří členy sboru vůbec nejsou (hostů z jiných sborů, z jiných křesťanských církví i hostů docela necírkevních).

Děti se v době bohoslužeb scházejí v **nedělní škole**, kde se o ně starají tři týmy učitelů, pracující vždy ve dvojici, kdy se jeden věnuje hře s nejmenšími dětmi a druhý vede program. Učitelé se zhruba jednou za dva měsíce setkávají s farářem, aby společně zapřemýšleli nad úskalími probíraných textů a vzájemně si vypomohli v přípravě programu,

Zpráva o hospodáření sboru za rok 2009 a rozpočet na rok 2010

HOSPODÁŘENÍ SBORU V ROCE 2009

1. SBOROVÉ PŘÍJMY
Na sbírkách a darech pro potřeby sboru bylo přijato celkem 475 313 Kč
z toho: Salary 348 140 Kč
Chrámové sbírky a dary sboru 127 173 Kč
Na sbírkách pro cizí konkrétní účely bylo přijato a odesláno celkem 34 280 Kč

2. SBOROVÉ VÝDAJE
Z těchto darů byly odvedeny celocírkevní repartice ve výši 25 188 Kč, seniorátní repartice ve výši 15 113Kč a příspěvek do Personálního 67 000 Kč. Celková výše odvodů činila 107 301 Kč.

3. ÚDRŽBA A PROVOZ SBOROVÉ BUDOVY – práce většího rozsahu
Vydaje na údržbu, provoz a opravy činily téměř 700 tisíc. Podrobné členění je k dispozici ve sborové kanceláři.

4. STAV FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ
K 31. prosinci 2009 celkem 342 937,26 Kč
z toho: pokladni hotovost 46 869,00 Kč
zůstatek na běžném účtu 296 068,26 Kč
5. Podle účetní závěrky za rok 2009 skončilo sborové hospodáření ztrátou 180 924,41 Kč, hospodářská činnost ziskem 305 130,93 Kč. Celkové hospodáření sboru tedy vykazovalo zisk 124 206,52 Kč.

ROZPOČET NA ROK 2010

V příjmové části rozpočtu je uvažováno s přibližně stejnými částkami, jako byla skutečnost za rok 2009.
Ve výdajové části rozpočtu jsou zahrnuty mimo běžné náklady na opravy a údržbu nemovitostí náklady na opravu zvонku, výměna systémů univerzálních klíčů, výměna expančních nádob v kotelně, oprava parket v chrámu a rekonstrukce koupelny v bytě faráře dle příslušných rozhodnutí staršovstva.

Přehled o sborových příjmech a výdajích za uplynulý rok a podrobný rozpočet na rok 2009, který byl zaslán Synodní radě, je vyvěšen v chrámové předšíní a případně dotazy vám zodpoví účetní ses. Fuchíkovská, případně členové hospodářské komise.

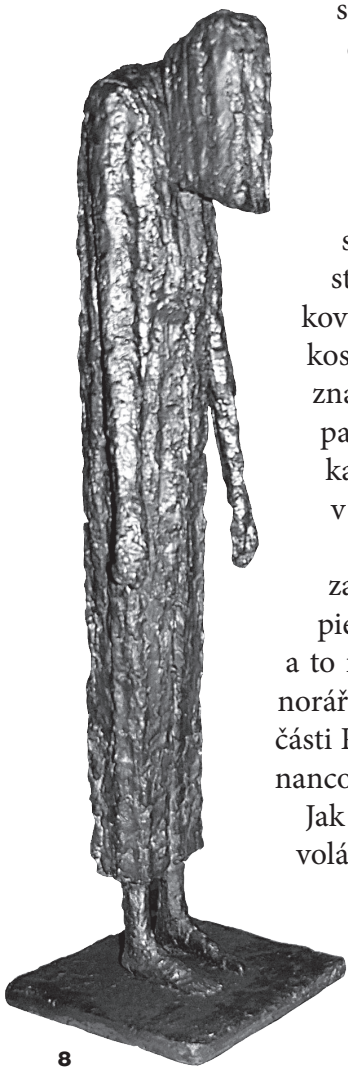
Pietní místo JUDr. Miladě Horákové v blízkosti smíchovského chrámu ČCE

Dne 27. června letošního roku si připomeneme smutné výročí popravy JUDr. Milady Horákové. Z jejího životopisu většinou víme, že byla ve zmanipulovaném procesu odsouzena k trestu smrti a poté v pankrácké věznici popravena. Málokdo ovšem ví, že se Milada Horáková po svatbě se svým manželem stala členkou Českobratrské církve evangelické a až do svého uvěznění se pravidelně účastnila bohoslužeb v našem smíchovském sboru.

Tuto skutečnost si však velmi dobře uvědomuje staršovstvo sboru, a proto se loni v září rozhodlo důstojným způsobem připomenout odkaz JUDr. Horákové formou vybudování pietního místa v parčíku před kostelem. Za tímto účelem oslovili presbyterři tři významné české sochaře a na březnové schůzi staršovstva pak v tajném hlasování vybrali návrh Olbrama Zoubka. Model sochy je nyní vystaven u prostředních dveří v zadní části chrámových prostor.

Je-li výběr díla věc komplikovaná, neméně složitá je zajistit jeho financování. Celkové náklady na vytvoření pietního místa totiž dosáhnou částky kolem 250 000 Kč, a to i přesto, že se Olbram Zoubek zcela zřekl svého honoráře. Předběžně máme příslibený příspěvek od městské části Prahy 5, ale uvítáme jakýkoliv další námět na spolufinancování projektu formou daru či sponzorství.

Jak už to u uměleckých děl někdy bývá i tento návrh vyvolává svým pojetím kontroverzní reakce. Věříme však, že nakonec vznikne dílo, které připomene současné i budoucím generacím odkaz výjimečné ženy, která byla jednou z nejstatečnějších obětí totalitních režimů na území České republiky. (ak)

který by děti zaujal a motivoval opět do nedělní školy přijít. Nedělní škola smíchovského sboru se stále nachází v určité transformační fázi. Tato je zapříčiněna průběžným odcházením starších, pravidelně chodících dětí do konfirmačních skupin. Menší děti nedocházejí pravidelně každý týden, ale zhruba 1x měsíčně. Od aktuální účasti se odvíjí i obsah výuky, který rámcově vychází z katechetické příručky Pozvání na cestu. Velmi malé děti (do 4 let) si v nedělní škole hlavně hrají a zvykají na přítomnost při programu. Děti od 5 do 12 let se zapojují do programu nejen výtvarnou činností a hrami, ale i svými komentáři a názory na jednotlivá probíraná témata. Každoročně je nedílnou součástí podzimních hodin nedělní školy příprava vánoční hry, do které se už několik let po sobě zapojuje více než 20 dětí nejen z našeho sboru.

Pravidelná sborová setkání zůstávají bez výraznějších změn jak co do obsahu, tak co do počtu účastníků. **Biblické hodiny pro dospělé** se na Smíchově konaly (kromě letních prázdnin) každé úterý odpoledne. Ve čtvrtek se scházejí ke své **biblické hodině dětí**.

V květnu loňského roku vyvrcholila 1,5letá **příprava konfirmandů** slavnostní bohoslužbou, kterou konfirmandi připravili ve spolupráci s farářem a bratrem Janem Jelínkem, kterému patří velký dík za obětavost a vedení konfirmačních hodin. Svoji vyzrálost ve víře konfirmandi osvědčili před celým sborem nejen zodpovědnou přípravou modliteb a celé liturgie, ale také společným kázáním formou dialogu.

Mládež se schází v úterý večer v počtu kolem 10 účastníků; i tato setkání stále zůstávají živá a otevřená. Mládež se nesetkává jen na půdě smíchovského sboru, ale ráda spolu sdílí i volný čas o prázdninách a podporuje se v uměleckých aktivitách jednotlivců.

Skupinka **střední generace** (tzv. třicátníků) se pravidelně schází každé třetí pondělí v měsíci od 19 hodin ve sborových prostorách v 3. patře. Po úvodním programu bratra faráře se společně zamýšlíme nad předestřenými tématy. Jejich výběr většinou oslovuje mnohem širší věkové spektrum než pouze bratry a sestry, jejichž věk začíná trojkou, a tak se následné diskuse stávají obohacujícím exkursem do názorů a pohledů někdy i půl století vzdálených generací.

Příležitostí k setkání a rozhovorům je také **rodinná neděle**, kterou pořádáme zhruba 7krát ročně. Schází se na ní kolem 20 lidí a program se velmi různí – od výroby adventních věnců před Vánocemi, přes společné vycházky po blízkých parcích, až po dětské dobrodružné hry.

K pravidelným setkáním lze jistě připočítat i **sborovou štedrovečerní večeři**, která je otevřena všem, kdo mají zájem – početným rodinám s dětmi, dvojicím bez dětí, osamělým seniorům a třeba i cizincům, kteří dlouhodobě žijí v ČR bez rodinného zázemí.

Již řadu let mají vždy začátkem června členové našeho sboru příležitost zúčastnit se **sbo-rového vyletu**, který připravuje sestra Libuše Masarová. Navštěvujeme různá zajímavá místa naší vlasti, odnášíme si nové poznatky a zážitky. V minulém roce jsme v minulém roce jsme pod zříceninou hradu Kalich vzpomněli na Jana Žižku, obdivovali interiéry zám-ku Ploskovice a prošli se zajímavým skanzenem Zubrnice. Letošní zájezd bude směřovat do Mladé Boleslavi a okolí.

Pod vedením sborové kantorky Jiriny Dvořákové se v uplynulém roce rozběhlo hned ně-kolik **hudebních aktivit**. Byla to především výuka hry na klavír a na varhany, zpívání při biblických hodinách a tematické hudební hry pro děti při náboženství. Všechny děti, které navštěvovaly výuku hry na varhany či na klavír, značně pokročily ve svých dovednostech, některé velmi výrazně. Např. Lucka Martincová se za necelý školní rok naučila prakticky celé základy hry na varhany. Je schopná nejen doprovodit jednodušší písně, ale také improvizovat na zadaná témata a interpretovat některé varhanní skladby. Johan Mareš také zvládl základy varhanní hry a je velmi schopný improvizátor. Velkým překvapením je též Jakub Kratochvíl, který se v rekordním čase tři měsíců naučil základy hry na klavír a neuvěřitelným tempem zdolává základy klavírní interpretace. Doufáme, že nás všichni jmenovaní budou moci o svém umění brzy přesvědčit.

Minulý rok se v našem sboru uskutečnil také první ročník **Smíchovských benefiči**. Pres-tože se nacházel spíše na okraji zájmu členů sboru, byl ve svém výsledku velmi úspěšný. V prostorách smíchovského chrámu se během školního roku představilo deset předních vokálních souborů s rozličným repertoárem. Každý koncert byl doprovázen výstavou děl jednoho z našich současných výtvarníků. Výsledkem tohoto snažení však samozřejmě neměla být jen prezentace současného českého umění, ale charitativní výstup – finanční pomoc občanskému sdružení Kaleidoskop pro lidi s poruchou osobnosti. Zavázali jsme se k příspěvku na koupí terapeutických pomůcek. V celkovém součtu pak náš sbor tomu-to sdružení přispěl částkou 50 000 Kč.

O této činnosti našeho sboru referovalo několik novinyových článků, čtyři články v odbor-ném hudebním tisku a Český rozhlas. Doufáme, že tato skutečnost pomůže prohloubit nejen zájem o smíchovský sbor, ale i touhu nadále se podílet na charitativních aktivitách. K **pastoračním aktivitám sboru** patří dnes již dobře zavedená spolupráce s místním střediskem Diakonie ČCE – Azylovým domem Ezer a pravidelně navštěvy psychiatrického stacionáře pro děti a mládež takuittní nemocnice Na Karlově, kde se farář věnuje mladým lidem. O pastorační navštěvy v nemocnicích a domácnostech se dělí křesťanská služba, farář, sborová sestra Mariana Hamrová a sborový bratr Samuel Erdinger, kteří od loňské-ho dubna nastoupili za sestru Janu Fučíkovskou. Ta nadále zůstala účetní našeho sboru.

Komunikačním oknem našeho sboru je nejen občasník Alfa*Omega, ale i webové stránky smichov.evangelnet.cz spravované bratrem Davidem Voríškem a také mailem rozesílané informace o nadcházejících akcích.

Loňský rok byl také posledním „plným rokem“ ve funkčním období našeho **staršovstva**. Bratr farář děkuje všem presbyterům za obětavou službu a práci pro sbor, za odvahu i ro-zvahu při řešení obtížných situací, které v životě sboru nastaly, za vídnou podporu i oporu, bez nichž si své povolaní vůbec nedovede představit, a samozřejmě za trpělivost a moudrost při společněm hledání toho, co je dobré pro život a budoucnost sboru. Na závěr děkujeme všem, kteří nebyli jmenováni, ale svou obětavostí vytvořili dobré pod-mínky pro hospodaření sboru a kteří se podíleli na různých činnostech ve sboru, ať už jde o službu varhannickou, administrativu, přípravu časopisů, pohostění, úklid či správu sborového majetku.

Staršovstvo smíchovského sboru

NOVÉ STARŠOVSTVO SBORU

Výroční sborové shromáždění, konané v neděli 21. 3. 2010, zvolilo nové staršovstvo na šes-tilleté funkční období ve složení: Alexandr Čáp, Jan Hlaváček, Aleš Kratochvíl, Daniel Mi-kolášek, Jan Petřelza, Zuzana Richtterová, Jan Rybář, Viktorie Tenzerová, a Ladislav Wagner; a náhradníky v pořadí: Zofie Vobrová, Libuše Masarová a Hana Stelzerová.

Zároveň staršovstvo na své první schůzi zvolilo v souladu s řády naši církev své funkcionáře. Novým kurátorem sboru se stal bratr Aleš Kratochvíl, místokurátorem byl zvolen bratr Ale-xandr Čáp. Sbor má nyní také nové pokladníky – bratra Daniela Mikoláška a sestru Viktorii Tenzerovou.

Staršovstvo se schází s výjimkou letních prázdnin ke svým schůzím pravidelně jednou mě-síčně. Prosíme, pamatujte na práci staršovstva ve svých přímluvných modlitbách. Své pod-něty a připomínky k životu sboru můžete předávat kterémukoli členu staršovstva. (m)